

3. Odpoveď ministra kultúry Slovenskej republiky M. Maďariča na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky M. Hubu vo veci otázok v súvislosti s likvidáciou industriálnej pamiatky Cvernovej továrne

Minister kultúry
Slovenskej republiky

Marek MAĎARIČ

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 10 - 07 - 2012		
Číslo spisu: 7225 - 390 / 2012		
Listy: 1/2	Prílohy:	
RZ	ZH	LU

Bratislava, 2. júla 2012
č. MK-1927/2012-10/9598

Vážený pán poslanec,

dovoľte mi odpovedať Vám na Vašu interpeláciu vo veci pamiatkovej ochrany areálu Bratislavskej cvernovkej továrne (tzv. Cvernovky), s ktorou ste sa na mňa obrátili Vaším listom z 18. júna 2012.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky vyhlásilo jednu z Pamiatkovým úradom Slovenskej republiky navrhovaných štyroch budov Cvernovky za národnú kultúrnu pamiatku rozhodnutím č. MK-613/2008-51/4913 zo dňa 31.3.2008, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24.4.2008. Toto rozhodnutie nebolo nikým (t.j. ani zo strany občianskych aktivistov) vyše štyri roky právne relevantným spôsobom spochybnené. Návrh Pamiatkového úradu Slovenskej republiky predstavoval len jeden z podkladov pre rozhodnutie.

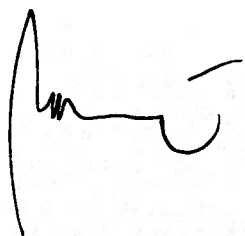
Ochrana kultúrneho dedičstva, vrátane industriálneho dedičstva je v zmysle Ústavy Slovenskej republiky povinnosťou každého; na druhej strane však Ústava hovorí o ochrane súkromného vlastníctva. Pri vyhlasovaní nehnuteľností za národné kultúrne pamiatky je nevyhnutné rešpektovať obidva tieto princípy. Ministerstvo bolo teda povinné zohľadniť dobromyseľne nadobudnuté práva vlastníka Cvernovky, vrátane všetkých vydaných rozhodnutí a opatrení orgánov štátnej správy. V roku 2005 sa vlastník obrátil ako na Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, tak na Krajský pamiatkový úrad Bratislava so žiadosťou o informáciu, či sa na území Cvernovky nachádza pamiatkovo chránený objekt, pričom obidva orgány štátnej správy reagovali záporne. Na základe týchto dokumentov vlastník pristúpil k realizácii svojho podnikateľského zámeru. O túto argumentáciu sa oprel vlastník aj v priebehu správneho konania, pričom namietal vzniknutú škodu pri príprave investičného zámeru (kúpa areálu a pozemkov, právne analýzy, predprojektová príprava). Na základe odborných podkladov, ako aj posúdenia dobromyseľného postupu investora ministerstvo využilo inštitút správnej úvahy, vyžiadalo si ďalšie podklady odborných organizácií (Mestský ústav ochrany pamiatok), zvažilo existenciu a jedinečnosť pamiatkových hodnôt a vplyv na právne postavenie investora a za národnú kultúrnu pamiatku vyhlásilo najvýznamnejšiu časť celého areálu Cvernovky – továrenský objekt.

Asanácia tých častí Cvernovky, na ktoré sa nevzťahuje režim pamiatkovej ochrany, je z hľadiska zákona o ochrane pamiatkového fondu legálna. K ostatným Vami požadovaným skutočnostiam (vplyv na platnosť búracieho povolenia, zdravie obyvateľov či ochranu životného prostredia) sa vzhľadom na znenie tzv. kompetenčného zákona neviem vyjadriť.

Kultúrne pamiatky v zmysle zákona o ochrane pamiatkového fondu od nadobudnutia účinnosti novely zákona o ochrane pamiatkového fondu, t.j. od 1. júna 2009 vyhlasuje Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, ktorý má však postavenie samostatného orgánu špecializovanej štátnej správy. Pamiatkový úrad Slovenskej republiky je rovnako povinný vo svojich rozhodnutiach rešpektovať obidva vyššie uvedené princípy, ako aj princíp právnej istoty. Podľa § 28 ods. 1 písm. c) zákona o ochrane pamiatkového fondu má vlastník kultúrnej pamiatky právo na primeranú náhradu preukázateľnej ujmy, ktorá mu vznikne aplikáciou tohto zákona alebo rozhodnutím podľa tohto zákona.

Ministerstvo aktívnym spôsobom iniciovalo záchranu industriálneho dedičstva na Slovensku a v mnohých prípadoch (tam, kde to pripúšťali, resp. nevylučovali prebiehajúce stavebné konania, vydané rozhodnutia alebo opatrenia orgánov štátnej správy) sa podarilo vyhlásiť významné súčasti industriálneho dedičstva za národné kultúrne pamiatky (napr. budova Cvernovky MDŽ na Trnavskej ceste, „Jurkovičova tepláreň“ na Čulenovej ulici alebo Dom lodníkov v Zimnom prístave). Veľkým problémom zostáva popri environmentálnej záťaži využitie týchto pamiatok, ktoré si vyžadujú finančné investície, pričom je náročné zabezpečiť ich adekvátne funkčné využitie. Ministerstvo konkrétne finančne podporilo rozsiahly program identifikácie industriálneho dedičstva Slovenska s cieľom vytipovania najvýznamnejších objektov na vyhlásenie za kultúrne pamiatky. V súvislosti s ochranou industriálneho dedičstva v súčasnosti nevidím dôvod na vyvodzovanie personálnej zodpovednosti.

S pozdravom

Na vedomie: Pavol Paška, predseda Národnej rady Slovenskej republiky, Bratislava

Vážený pán
prof. Mikuláš Huba
poslanec Národnej rady Slovenskej republiky
Bratislava